

קובץ הספדים שנאמרו ע"י מרנן ורבנן שליט"א על האי שופרא
דבלי בארעא, איש ירא ה' מנעוריו ובתורת ה' שעשועיו, מדוכא
ביסורים ומקבלם באהבה.

אח"ח 1234567

מוהר"ר חנניה יום טוב ליפא
בן מוהר"ר שמואל שמעלקא קיש זצ"ל
מעיר נאדיבאניא [הונגריה]

אח"ח 1234567

אוצר החכמה

תלמיד הגאונים הצדיקים בעל הקרן לדוד ובעל עצי חיים.

נלב"ע ביום שלישי י' ניסן תשמ"א
ומנוחתו כבוד בעיה"ק ירושלים תובב"א.

אוצר החכמה

ת.נ.צ.ב.ה.

אח"ח 1234567

בני-ברק

תשמ"א

ההספדים נרשמו ע"י אחד השומעים, ואם ימצא הקורא דבר שגגה, אל יפגום
במחשבתו בכבוד הרה"ג המספידים שליט"א.

הדפסה ברזולוציה מסך - להדפסה איכותית הודפס ישירות מן התוכנה

פתיל חיי - ב קיש, חנניה יום טוב ליפא עמוד מס: 149 הודפס ע"י אוצר החכמה

א ה ב ת ח ס ד

אח"כ 1234567

מה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלוקיך" מהי התביעה הנדרשת מבני אדם, מה ה' דורש ממך" אומר הנביא, עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלוקיך".

החפץ חיים מדקדק לגבי משפט נאמר, עשות משפט" ולפי"ז לגבי חסד ראוי היה להיאמר, עשות חסד" אמנם נאמר, אהבת חסד", כי אין די בזה שהאדם עושה חסד, אלא צריך שיהא נטוע בו אהבה לחסד. מי שעושה חסד כשמזדמן לידו, אין די בזה, צריך שיהא יותר מזה, אהבת חסד".

בתפלה אומרים, כי באור פניך נתת לנו תורת חיים ואהבת חסד", הקב"ה נתן באור פניו תורה שהיא תורת חיים, וגם נתן לנו מידה זו של אהבת חסד שאותה קיבלנו גם כן, באור פניך", ומהו, אור פניך", מפרש החפץ חיים שהוא מעמד הר סיני, שאז נתגלה לכלל ישראל, אור פניך" ובו קיבלו תורת חיים ואהבת חסד. והיאך קיבלו ישראל במעמד הר סיני אהבת חסד, מפרש החפץ חיים דבמעמד הר סיני ראו ישראל את הבריאיה כמות שהיא, והכירו את אופן הנהגת הקב"ה בבריאיה, ובזה ראו את מידת החסד של הרבש"ע שבה מנהיג את העולם, ומתוך שראו ישראל את מידת החסד של הרבש"ע למדו ישראל מידה זו של אהבת חסד.

באמת כל המידות טובות נצטוו ישראל בדרך זו של, מה הוא" שינהיג את עצמו במידותיו של הקב"ה ולדבקה בו, מה הוא חנון אף אתה חנון מה הוא רחום אף אתה רחום". ואם כן עניני המידות צריכים ללמוד מהרבש"ע. הדרך שהאדם צריך להציב לפניו, ולכוון את הרגשותיו שיתנהג בהם כלפי בני אדם היא באופן של, מה הוא" כמו שהרבונו של עולם. וכשרואים שהקב"ה חנון, א"כ ראוי להידבק במידה זו וכשרואים בהקב"ה שעושה חסד צריכים ללמוד מכך מידת החסד. וא"כ כשנצטוינו על, אהבת חסד" הרי שעלינו ללמוד זאת מהרבש"ע וזהו, באור פניך נתת לנו וכו' אהבת חסד".

בהספד הזה כשנתבונן בחיי הנפטר, יהודי שכל כך הרבה עבר בחייו, כל כך הרבה צרות שעברו על ראשו, ומכל המצבים הקשים האלו התעלה ביראת שמים. מכל אותם מצבים התקרב אל הרבש"ע, מכל היסורים האלו למד להתדבק בהשי"ת, מהכל למד יראת שמים. וכשמשימים על לב את מידת החסד של הנפטר, רואים איך שיהודי קנה מקורבה להשי"ת מיראת שמים, את המידה של אהבת חסד.

וכשנפרדים מאדם כזה שהיו בו כ"כ הרבה מעלות טובות, החיוב ללמוד אותם מעלות וללכת בדרכיו. „כי זה כל האדם“ כשרואים את סופו של האדם שמסתלק מהעולם הזה, למידים מזה מהם חיי האדם. הכל עובר ומסתלק מהאדם, מה נשאר „כי זה כל האדם“ נשאר בבני אדם מה שהוא בעצמותו, מה שקנה לעצמו מעשים טובים ויראת שמים, זה הוא עצמיות האדם וזה נשאר בו. יש ללמוד דוגמא מהנפטר של הליכה ביראת שמים ואהבת חסד והכל באופן של „והצנע לכת עם אלוקיך“. הקב"ה יעזור שבאמת נלמד ונלך בדרכיו ויהא זו זכות לנפטר.

הגאון רבי יוסף הכהן רוט שליט"א

ראש ישיבת וכולל בית דוד

אוצר החכמה

בכל נפשך

אוצר החכמה

מצינו בחז"ל הקדושים שביקשו „אחים לי בהספידא דהתם קאימנא“ ונראה מדברי חז"ל שהנפטר נמצא ומתבונן אם המספיד מספיד בחמימות כראוי, גם מצינו בחז"ל ששאלו מה שיאמרו אחרי מיטתם, וכנראה כאשר אדם במדריגת הנקיות יכול לשאול שאלה כזו מה יאמרו אחרי מיטתו לא מצד כבוד, אלא ענין נעלה שבזה. בתור שכן טוב מרגיש אני שאומר לי „אחים בהספידא דהתם קאימנא“ מה שאפשר וצריכים לומר הוא אותו חלק מה שיש ללמוד מהנפטר, ואת זה הוא דורש שיאמרו בחמימות „אחים בהספידא“. דברים כאלו תובע הנפטר שיאמרו וילמדו מהם, זה נשאר לדורות ובהם יש זכות לנפטר.

כשאני נזכר בכל הזמנים של ר' ליפא ז"ל, יש הרגשה שצריכים להדגיש את ה„בכל נפשך“ ענין של מסירות נפש אשר צריכים לכוין באמירת בכל נפשך, בזה צריכים להתחזק. אחרי כל מה שעבר בימי חייו ונשאר כ"כ חזק באמונה, כ"כ איתן בשאר עניני תורה ומצוות. ההנאה והחיות שהיו לו בתורה, בר אוריין אמיתי, הספר „פתיל חיי“ שיצא לאור, זה לא הוכן מראש בתורת ספר כנהוג, ר' ליפא ז"ל הי' מחדש מזמן לזמן, הערתי לו שכדאי להעלות החידוש על הכתב, והי' רושם מפעם לפעם על הנייר את אשר חידש בתורה, בהמשך הזמן ראה ר' ליפא ז"ל שהצטרפו בכדי שיהא ראוי להדפיס מהם ספר. חיות נפלאה היתה לו בחידושי, היו לילות שהיה יכול להרהר בחידושי תורה. היו לר' ליפא ז"ל זמנים קשים שכמעט ולא ראה

כלל, הרהרתי בלבי, סומא חשוב כמת", במה היתה לו הנאה באותם ימים – בהרהורי תורה שעליהם יכל לחשוב לילות. בעל יסורים כ"כ הרבה שנים, בחורבן הנורא איבד משפחה איבד את הוריו, איבד את ילדיו. נצטט קטעים מהקינה שחיבר ר' ליפא ז"ל "עלי אשתי וארבעה ילדי שנשרפו בעוני ודיני" קיבל עליו את הדין ותלה החורבן בעוונותיו. "באושביץ בבערות המשרפות, שם נתקדשו הנשמות" מרגיש הוא שעקידת הבנים היא התקדשות הנשמות, מביא הוא בנים על קידוש השם. מסיים ר' ליפא ז"ל את קינתו "הנחל מכל טובה, מחכה לשעת גאולה" חי עם השאיפה והצפייה לגאולה, וידע שהחורבן הנורא הוא תהליך לגאולה.

הרהרתי בלבי תמיד, שהגזירה על המת שישתכח מן הלב לא היתה אצל ר' ליפא ז"ל אלא במידה מועטת. הצער קונן בתמידות בליבו וכסדר הוא הקריב את נפשות משפחתו, וכסדר הוא התגבר בעבודת ה', הנסיון הקרבת בניו היתה בתמידות אצלו, ועם הכל נשאר שלם באמונתו. לאחר פטירתו שמעתי מהאלמנה שתחי' ששנים רבות אחר החורבן היו יורדים דמעות מעיניו בעת הקידוש, הרגיש הוא שחסרים לו ילדיו. הרגשתי שהבנתי על נכון את רגשותיו של ר' ליפא ז"ל אשר כסדר הוא הקריב ועם כל זאת נשאר בצלילות הדעת מאמץ באמונת חכמים דבוק לתורה ומדקדק בין אדם למקום, בין אדם לחבירו, ועל כולם אהבתו ללא שיעור לתלמידי חכמים. חז"ל הקדושים אומרים "לא תאונה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך" לא תאונה אליך רעה – זה מי שלא היה לו חלום טוב בחייו. לא תאונה אליך רעה – זה שלא שלטה בו יצר הרע. אדם שבכל חייו בלי חלום טוב ועם כל זאת לא שלטה בו יצה"ר, ומקבל הכל באהבה, זו דרגה נפלאה. מצויים אנשים אשר לא חסרו מאומה ועם זאת מלאים ונבוכים בספיקות קושיות ושאלות אשר ודאי מקורם עם הארצות. ר' ליפא ז"ל שנגעה יד ה' בהוריו באחיו ואחיותיו בילדיו, מלבד זאת היה בעל יסורים בגופו, הי' זמן ולא ראה לגמרי. תמיד סיפר השגחת ה' אשר הרופאים כבר נואשו מראיתו בעין אחד אך הוא לא איבד את בטחונו בהי"ת. וגם סיפר שהעין שנואשו הרופאים דוקא בזה, התחיל לראות בה. והעין השניה שהרופאים אמרו שיש לקוות לטוב, בזה העין לא ראה. יסורים אחרים הידועים לקרוביו. ועם כל זאת לא שלטה בו יצה"ר והכיר בהכל את יד ה'. "לא תאונה אליך רעה – שלא הניח בן ותלמיד שהקדיח תבשילו" ר' ליפא ז"ל הקריב את בניו על קידוש השם, שם נתקדשו הנשמות" כתב בקינתו. "לא היה לו חלום טוב, לא שלטה בו יצר הרע, לא הניח בן ותלמיד שהקדיח תבשילו ברבים".

בין אדם לחבירו של ר' ליפא ז"ל היה להפליא, דרך חולים וגלמודים לטעון ולתבוע מלאים תרעומת. ר' ליפא ז"ל לא התרעם, לא חשד שמזלזלים בו, הביקשמה שאפשר לעשות עושים, המושכלות גברו על ההנהגה. היה מחושב בממונו אך לא

נבע זה מקמצנות, היה ניכר בזה מה שמצינו ביעקב אבינו ע"ה, "פכים קטנים" אדם שנזהר מגזילה, מקפיד לא ליטול ממון שאינו שלו, אז ממונו יקר בעיניו. לעומת זאת הרבה בתמידות איך לזכות בעניני ממונו במצוות. שיהי' לו חלק בדבר מצוה פלונית, בשיבה מסויימת, בהחזקת אלמנה, כאן יום טוב ויש נזקקים, כאן ת"ח הזקוק ליתן טרף לנפשות ביתו. לפני פטירתו השאיר פתקא שכתב בה מקומות שיש לשלוח להם כסף.

ידוע לי שבהרבה עסקים שהרגיש שאין בהם אמת, לא יכל לסובלם, אמר לי יותר טוב שלא אהנה מהם. פעמים שהיה מתייעץ אם הגון לעמוד על נקודה מסויימת, הנכון לעשות דבר פלוני אם לאו. אלו הם ה"פכים קטנים".

מספרים שלאחר המלחמה הגדולה היתה אסיפה כללית של רבנים ואנשי ציבור בענין החזקת תורה. כשהגיע תורו של הגאון מפוניבז' זצ"ל לשאת את דברו, אמר את התורה אין צריכים לחזק, כבר מובטחים אנחנו, "כי לא תשכח מפי זרעו", אמנם את עצמינו צריכים אנו להחזיק ע"י אחיזה בתורה, "עץ חיים היא למחזיקים בה", הרגשה זו היתה לר' ליפא ז"ל אין הוא תורם כדי להחזיק את התורה, אלא להחזיק את עצמו בתורה. היתה לו הרגשת זכות וכבוד בזה שיכל להשתתף בממונו בהחזקת תורה. עובדא ידענא, לפני שנים מספר, כשנתן סכום נכבד להחזקת תורה, נטל את הכסף בידו עטף את הכסף כדרך שעוטפים ספר תורה, וכיבד את האלמנה שתחי' שהיא תשא את זה מספר פסיעות בביתם, התכבדו בטירחא ובנתינה של מצוה, דוגמת הכיבוד בהכנסת נימול בבריתו של אברהם אבינו, והכל בהצנע לכת בחדרי ביתם שאין כבוד לנגדם, אלא פשוט הרגשה של זכות במצוה. כמדומני שבמעשה זה די כדי להעיד על כולו.

המכירים את ר' ליפא ז"ל ידעו כי היו לו כשרונות מסחריים, כשהגיע חשבון וכדומה, משהו לא הי' נהיר, היו מוסרים לר' ליפא ז"ל והי' מבחין בטעות או מרמה שמכוסים בזה, גם בזה נהג באופן מסחרי, וידע במה לסחור, בשיבה פלונית, דבר מצוה פלונית וצדקה פלונית, ידע במה הוא מתעמק ואיך לבצע באופן הנכון. כל זה היה עושה ללא צל של פרסומת, לא השתדל להתראות במקומות שבהם תמך, לא מחמת שברח מהכבוד, אלא פשוט לא העלה על דעתו שיש סיבה שיתראה שם. כידוע ניהל ר' ליפא ז"ל מסעדה, וכמובן באים אנשים שונים למסעדה. שלט הי' שם שאין להיכנס בלבוש בלתי צנוע, והיה מניח שם בגד להתעטף בו. לא היה זה שלט בעלמא, הוראה זו היתה הלכה למעשה ור' ליפא ז"ל הקפיד על ביצועה במסירות נפש. היה מעשה ואחת מנשותיהם של אנשי העיריה הופיעה שלא בהתאם להוראה זו, ר' ליפא ז"ל לא הניח לה להיכנס, אחר כך סבל מזה צרות צרורות בתור נקמה. אמר לי ר' ליפא ז"ל באותם ימים: נוח לי לותר על כל המסעדה מאשר לראות

שאברך יושב ומופרע מלברך בגלל שנכנסת מי שהיא בתלבושת לא צנועה. באופן כזה אין אני צריך רווחים. בסוכה שהקים ע"י המסעדה לא הניח לנשים להיכנס, באמרו נשים פטורות מהסוכה, ייחד את הסוכה לאברכים שרוצים להישמר, לא היו אלו דברים חיצוניים, לבו הטהור בער בו, זה נשאר אצלו ירושה מהחינוך הטהור שקיבל בבית אבא. בהקדמתו לספרו מספר ר' ליפא ז"ל על אביו רבי שמואל שמעלקא זצ"ל: כל ימיו נזהר בקלה כבחמורה ומדקדק גדול בכל דין שו"ע לקיימו לכל הדעות, כל שנותיו היה קם בחצות ליל ועורך, תיקון חצות" בבכי ואנחה על חורבן בית המקדש. כל יום היה מעורר אותי גם בילדותי באשמורת הבוקר כדי לעסוק בתורה, וכאשר פעם שהיתי במטה מעט עד שלבשתי את בגדי, אמר לי אבא, היתכן וכי זו התודה על שאני מעורר אותך, הרי מגיע פעם כאשר האדם ישן, ואין מי שיעורר אותו. ע"כ. אפשר להבין כי מחינוך כזה, רואים פירות כר' ליפא ז"ל.

צער רב היה לו על מה שלא היה באפשרותו לעשות, על מה שלא התאפשר לו ללמוד. השתוקק תמיד לשמוע דברי תורה וקיבל מזה חיות והנאה. איתא במדרש „אני ישינה ולבי ער, אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה, אני ישינה מבית המקדש ולבי ער בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אני ישינה מן הקרבנות ולבי ער במצוות וצדקות, אני ישינה מן המצוות ולבי ער לעשותם" בטבעו של עולם מי שאוהב את חבירו בכל נפשו ובכל מאודו, בשעת פטירתו של ידידו, אם יודע שנשאר לו בן, רץ אליו ורוצה לראותו. כן הדברים בבית המקדש אשר נחרב, איך ניכר שמצטער באמת על חורבנו ומשתוקק בליבו לראות בתפארת בנינו, אם רץ אל בתי כנסיות ובתי מדרשות אשר הם „מקדש מעט". וזה שאומרת כנס"י „אני ישינה מבית המקדש" אבל „ולבי ער בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. אני ישינה מן הקרבנות" - אבל רץ אני לכפרות אחרות שנשתיירו צדקות ומע"ט - „ולבי ער במצוות וצדקות". „אני ישינה מן המצוות" - אין באפשרותי לקיים את המצוות, אבל משתדל ושואף אני לקיימם, ומחפש איך אוכל לעשותם - „ולבי ער לעשותם". „אני ישינה מן הקץ" - אבל יש בלבי השתוקקות לזמן שיקויים בו ומלאה הארץ דעה את ה' - „ולבי ער מן הגאולה". „אני ישינה מן הגאולה ולבי ער להקב"ה שיגאלנה". בחינה זו היתה אצל ר' ליפא ז"ל, „אני ישינה ולבי ער" דברים שלא התאפשרו לו לקיימם ולעשותם, היה לבו ער ומשתוקק לזכות לעשותם.

חביבות לתלמידי חכמים היה אצלו במידה לא מצויה. וזה המקור שממנו שאב ר' ליפא ז"ל את הכוחות לעמוד תמיד במדרגתו. היה מקושר לרבותיו בעל הקרן לדוד ובעל העצי חיים. בדרך כלל אדם רוצה שיקראו המעש"ט על שמו, ר' ליפא ז"ל חפץ ליתן השם על שמם של רבותיו. זהו חסיד אמיתי התקשרות לרבי, הרגיש שקיבל מהם מדריגה ברוחניות ולפיכך הוא חייב להם וישאיר דבר נעלה על שמם.

תמיד קבע מקום לתפילתו במקומות של תלמידי חכמים, כשהיה בריא היה מכתת רגליו למנין ותיקין בביהכנ"ס, לד"רמק', לא היה לו שם כיבוד שישי וכיו"ב, הלך לשמה, להיות במחיצת ת"ח, כך מצאו אותו במנינו של הגה"צ רבי יוסף דינקלס זצ"ל, תמיד במקום של ציבור יראי השם ותלמידי חכמים. ר' ליפא ז"ל עצמו לא ידע עד כמה ת"ח מכירים אותו ויש להם עין טובה עליו.

להגיע לאהבת ה' – אומר הנצי"ב – יש שני דרכים, האחת ע"י יגיעה בתורה, והשנית היא גם למי שאינו יגע כ"כ בתורה, מ"מ ע"י שעסקו עם ת"ח יכול לזכות לזה. ומפרש הנצי"ב את הפסוקים „על משכבי בלילות” בדרך זו: „על משכבי בלילות”, בשעת היותו במנוחה, „ביקשתי את שאהבה נפשי” – חיפשתי אהבת ה' ולא מצאתי, ההתבוננות בבריאה כאשר אומר הרמב"ם אינה מועילה אם לא יגע קודם לכן בתורה, והנצי"ב מביא ראיות לזה, אדם שלא יגע בתורה ומתבונן בבריאה הוא לא רואה בבריאה אהבת ה' אלא דבר אחר, כאשר בעל חי המתבונן על האדם לא רואה בו מעלת האדם, אלא מציאות כמו שאר בהמות, אבל אדם כשמתבונן באדם רואה בו את מעלת האדם, כך כשמסתכלים על הבריאה בלי תורה לא רואים שם את ה', אבל עם תורה אז רואים בבריאה את גדלות ה' ת. ומבאר הנצי"ב ענין זה באריכות. שוב חותר הוא לדרך אחרת לחפש אהבת ה', „אקומה נא ואסובבה בעיר בשוקים וברחובות ביקשתי את שאהבה נפשי, ביקשתי ולא מצאתיו”, דבקתי במידת החסד, שוטטתי ברחובות עיר לגמול חסדים, מידת החסד ממידותיו של הקב"ה, תכלית הבריאה – עולם חסד יבנה, עם כל זאת עדיין לא מצאתי אהבת ה' גמורה עי"ז. „מצאוני השומרים” פגשתי את השומרים – נטורי קרתא – שומרי משמרת ה' שבזכותם נשמרת העיר מצאתי את התלמידי חכמים „הסובבים בעיר” אשר דרכם להסתובב קצת בעיר לפקח על הנצרך, אמנם עסק הת"ח בתורה ואת עסקי העיר מנהלים ע"י שליחים. עיי"ש באריכות. „את שאהבה נפשי ראיתם” האם אתם כן משיגים אהבת ה' ת, שואל המחפש. אמנם לא ענו לו תשובה, כי מדרכי ענוה לשתוק אבל מאליו מתחיל להרגיש, „כמעט שעברתי מהם עד שמצאתי את שאהבה נפשי” רק היה לו איזה עסק אתם לעסוק בשליחותם לראות איך צריכים לבצע צרכי רבים, איך לעשות דבר חסד דבר צדקה, קצת שמעתי שיחתם המתובלת בדברי תורה, וכבר התחלתי להרגיש במידת מה אהבת ה'. „אחזתי ולא ארפנו” שוב איני מניחם ואיני עוזבם, „עד שהבאתי אל בית אמי” כי סו"ס בדרכים א"א להתבונן בקביעות וביישוב הדעת, ולכך אחזתי הדברים עד שהגעתי לביתי ושם התבוננתי במה ששמעתי מהת"ח, אהבת ה' אפשר להגיע רק ע"י יגיעה בתורה או התקשרות לתלמידי חכמים, מידה זו היתה בר' ליפא ז"ל שהיה נמשך אל תלמידי חכמים, תמיד הי' נמצא בקי ציבור של תלמידי חכמים, כן היה מקושר לרבותיו הגאונים הצדיקים

ולאבותיו הישרים, וזה מה שאחזו במדריגתו באופן כ"כ חזק ובקשר אמיץ.

איתא בחז"ל (במדרש פרשת בא) עה"פ, מי זאת הנשקפה כמו שחר יפה כלבנה ברה כחמה איומה כנדגלות" שזה מרמוז על ארבעה דרגות ומעלות של כלל ישראל. הנשקפה כמו שחר" בזמן גלות בבל, שהיו צדיקים כדניאל שהושלך לגוב האריות חנניה מישאל ועזריה שהושלכו לתוך כבשן האש, וכאשר האיר השחר והיו העכו"ם משתחווים לשמש, הם לחמו וקידשו שם שמים. יפה כלבנה" בזמן מלכות מדי, אסתר נמשלה ללבנה והיא קדשה שם שמים והאירה לכלל ישראל, ובזכות מרדכי ואסתר נתעוררו לתשובה ומע"ט וזה הביא את הגאולה, ברה כחמה" בזמן מלכות יון, ומתתיהו ובניו מסרו נפשם לכבוד ה' ותורתו. איומה כנדגלות" גלות רביעית, גלות אדום, נדגלות" מלכים קרויים דגלים, כלל ישראל נקראו דגלים ע"ש דגלי מדבר. קודם לזה כתוב בפסוק, אחת היא יונתי תמתי, אחת היא לאמה ברה היא ליולדתה ראווה בנות ויאשרוה", ראו בנות אלו אומות העולם ושבחוה. מלכות ופילגשים ויהללוה" מלכות ופילגשים הם דרגות שונות במלכי אומות העולם, ומהללים הם את כלל ישראל, לעתיד לבא כשישלם הקב"ה שכר לישראל, יבואו אומות העולם וישבחו את כלל ישראל לאמור בודאי מגיע להם גאולה שלימה, מי כמונו יודעים שבכל ארבעת הגלויות מסרו נפשם עקה"ש ונשארו שלימים בתוקף אמונתם.

ר' ליפא ז"ל הוא בודאי מבין אותם יהודים אשר מלכי אומות העולם יעידו שראויים הם לגאולה העתידה. בגלות האחרונה ובפרט בחלק הזה של עקבתא דמשיחא שבו חוצפא יסגי כפירה פריצות, נער ירהב בזקן, ועם כל הנסיונות, היה ר' ליפא ז"ל בתוקף האמונה ועשה קידוש ה' בכל דרכיו, ודאי יעידו עליו אומות העולם שראוי הוא לגאולה העתידה.

ויה"ר שנזכה לגאולה העתידה, ויקויים ובלע המות לנצח, ויהיה ר' ליפא ז"ל מליץ טוב על כולם, על כלל ישראל, על כל ידיריו, ובפרט על האלמנה שבכזו מסירות היתה לו תמיד, וגם עכשיו ממשיכה במסירות, אכי"ר.

ה' עמך גבור החיל

„אחים בהספידא דהתם קאימנא“ (שבת קנ"ג) ומפרש רש"י ז"ל שיספיד בחמימות ששם הוא נמצא. ידוע שהאדם כל זמן שהוא חי בעולם הזה הוא בבחינת „הולך“, אבל בעולם הבא הוא בבחינת „עומד“, ומסביר החת"ם סופר זי"ע שזו היתה הבקשה שיספיד בחמימות „דהתם קאימנא“ שם אני בבחינת עומד, וע"י ההספד גם שם אהיה בבחינת הולך. כבוד רבנים וגאונים תלמידי חכמים איש לפי ערכו, אתנצל בזה כי הדיוט כמוני בא להספיד איש חי' לרבי חנניא יום טוב ליפא זצ"ל אף שאיני ראוי לזה.

רצוני להקדים, מהר"ם אלמושנינו מהקדמונים, כותב באחד מספריו: אוהב אני מי שחולק על דברי מתוך דעה, מתרחק אני מהמסכימים אותי בלי דעה מפני הכבוד וכדומה, זה חונף. מי שמסכים בלי דעה קרוב הדבר שהוא חונף. מי שהיה קרוב לר' ליפא ז"ל יודע עד כמה מתאים מאמר זה לומר עליו. מי שהסכים לדבריו מתוך דעה היה נקשר עמו באהבה, אבל עם מי שמסכים לדבריו בלי דעה, לא היה נוח לו בזה. ר' חנניא יום טוב ליפא ז"ל אבידה שאינה חוזרת הוא היה שריד מדור הישן, משרידי החרדים השומעים לדבר ה', תלמיד בעל הקרן לדוד זצ"ל ותלמיד בעל העצי חיים זצ"ל. אביו ר' שמעלקא הי"ד הי' תלמיד בעל השבט סופר, ותלמידו של הגאון רבי אלעזר דייטש זצ"ל בעל תבואות השדה, ומכחם ינק את חיותו.

בהזדמנות הראשונה שהיה לי זכות לדבר עם ר' ליפא ז"ל, אמר לי דבר תורה שהיה מתובל בראשי תיבות וגימטריאות ואז נוצרה קירבה בינינו. במשך למעלה מעשרים וחמש שנים שהייתי רגיל לבקר ולהפגש עם ר' ליפא ז"ל, לא היה אפילו פעם אחת שלא אמר איזה דבר תורה, פעם אמרתי לר' ליפא: הרי אתה תלמיד של גאונים, בעל הקרן לדוד ובעל העצי חיים, ולמה אינך רגיל לומר איזה חריפות בשמעתתא, קושיא מהפליתי וכדומה, לפי הנראה מכשרונותיך בודאי אתה בר הכי. אמר לי קודם החרבן בודאי שעסקתי בשמעתתא והבנתי היטב, אמנם כשהגיע החרבן הנורא באושביץ שם לא יכולתי לאמץ ראשי לסוגיות קשות, במצב שם אשר היינו כדומן על פני השדה, וכל הצורה של האדם אבדה לא היה באפשרות דבר זה. אם כן – שאלתי – במה החזקת את עצמך כ"כ עד שניכר ומורגש בך החיות של הדור הישן. מרגישים אצלך את כל העבר, את הבתי אבות שחלפו. שח לי ר' ליפא ז"ל, בימים הנוראים האלו חיפשתי תלמידים של גדולים, מצאתי כאן תלמיד ממקום

יום טוב ר' ליפא, אך הוא לא עונה. שוב חזרתי לברכו, אך ר' ליפא לא יכל להשיב, קשה הי' עליו ללכת לביתו לערוך את הסדר, הוא נזכר בקרוביו היקרים אשר אין הוא יכול להסב אתם. ר' ליפא - קראתי אליו - הרי אתה אוהב דבר תורה, תחדש איזה דבר בתורה ותאמר זה בבית ויהיה, תורת חסד על לשונה וממילא תוכלו לערוך הסדר בשמחה. ניצוץ של שמחה נדלק בעיניו של ר' ליפא ומיד נפל ברעיונו איזה דבר תורה ששמע במחנות אושביץ וחדש בזה גימטריא ונוטריקון. ויאמר לי ר' מרדכי החייתיני - בבוקר נפגשנו וסיפר לי בשמחה, ב"ה היה יום טוב.

אנשים שבורים מוצאים ומחפשים נחמה, זה בכה וזה בכה, ר' ליפא ז"ל שהי' שברי כלי מהמאורעות הנוראים שעברו עליו ל"ע, היתה נחמתו בתורה, רק מתורה - אל תורה - בשביל תורה, מזה היה מקבל חיות, וממש ראו אצלו, לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי'.

סיפר לי ר' ליפא ז"ל, בעת שלמד אצל רבו הקרן לדוד זצ"ל, והי' לימודו בטוב טעם והרגש מתוק, והיתה נפשו קשורה בנפש רבו, פעם שבת שם האדמו"ר מסטמר זי"ע ר' ליפא שעבר ברחוב שמע את קבלת שבת של האדמו"ר מסטמר, אשר היתה מלאה מתיקות ועריבות שלא מעלמא הדין, לא ידע להשית עצות בנפשו אם להכנס, או לא להכנס, מפני כבוד רבו שהוא גם רב העיר. אך המתיקות של קבלת השבת משכה את נימי לבבו, ולא יכל לסור משם. כך עמד כשעתיים ברחוב, שבת אחרי כן כבר בערה בו התשוקה ביתר שאת וכבר נכנס לבית המדרש, אח"כ המשיך להכנס לשלש סעודות וכו', וכ"כ היה קשור לזה עד שהרגיש בזה רבו בעל הקרן לדוד, ואמר אז יר' ליפא ז"ל, שאעפ"י שחושש שיש לרבו קצת קפידא עליו, כל זה שוה לו במתיקות הנפלאה והתעוררות הנפש שמרגיש בקירבת הרבי ר' יואליש (כפי שהי' קרוי בפי כל). סוף דבר היה, שרבו הקרן לדוד הרגיש שיש לר' ליפא ז"ל תכלית, ומתגדל הלך וגדול ע"י התקשרותו להאדמו"ר מסטמר זצ"ל, והוא עצמו פייסו. מקום מגוריו של ר' ליפא ז"ל, קהילת קדש נאדבניא שימש שם ברבנות הגאון רבי משה אהרן קרויס זצ"ל, הי' בנו של אבדק"ק לקענבך והיה מפורסם בתור חריף עצום. הגאון הנ"ל לא השתייך אל החסידים. שאלתי את ר' ליפא ז"ל, איך התיחסת אליו הרי לא הי' באותו דרך של רבותיך. שח לי ר' ליפא ז"ל: פעם דרש בשבת הגדול בסוגיא חמורה והקשה שם עשרים וארבעה קושיות, ותירץ הכל בחדא מחתא ע"י תירוץ אחד (אז ר' ליפא ז"ל הי' בתוקפו וגבורתו והבחין שהקושיות קושיות הם, והתירוץ תירוץ הוא). נתפעלתי מאד מדבר זה שהיה מתאים לאחד מן הראשונים, ביזם ראשון בבוקר הגיע הרב לביהמ"ד ונעליו אשר ברגליו הפוכות, הנעל הימנית על רגלו השמאלית, ולהיפך. להמוני עם היה זו סיבה ללוח. ניגשתי אליהם ואמרתי מתי אזכה שאוכל להקשות כ"ד קושיות ולתרץ הכל בחדא מחתא דבר דיבור על

אופניו, הרי ממש „ראשו בשמים“ כולו תורה הוא, הלואי שאזכה גם אני להפוך מנעלי רגלי כתוצאה מזה.

כשחזרתי מאושביץ שבור ורצוץ אל הקהילה, ניגשתי לסטנדר ומצאתי דף אחד כתב יד של אותו גאון רבי משה אהרן קרויס זצ"ל, כל הון דעלמא הי' אפס נגד זה שמצאתי כתב יד של תלמיד חכם שראשו בשמים, אהה, מתי אזכה שיהי' ראשי גם הוא בשמים.

כבר הפליגו הרבנים הגאונים שליט"א במידת אהבת חסד שהצטיין בה ר' ליפא ז"ל. רצוני ליתן במטבעות קטנות עובדה המשקפת, „באור פניך נתת לנו אהבת חסד“, יתומה בת גדולים שעמדה להינשא, והוצרך לצרכי הנישואין סכום של שלושים אלף דולר, לא פחות ולא יותר. ניסיתי לגשת בקשר לזה למקום פלוני ולמקום פלוני, בסוף ניגשתי בגימגום לר' ליפא ז"ל, ואמרתי לו דברים כהויתן. נו, אם תעבור כאן אחרי ארבעה שבועות תכנס נא אלי – אמר ר' ליפא ז"ל – ר' ליפא ז"ל לא שקט על שמריו, טילפן לאחד ממכריו, וקיבל ממנו סכום של שלשת אלפים דולר. גב' קיש תחי' שהיא שותפת אמיתית למעשיו הגדולים, כתבו שניהם למשפחה ולמכירים שיעזרו בכל יכלתם. אחד מהמכירים הגיע לבני ברק „על רגל אחת“ ניגש אליו ר' ליפא ז"ל והסביר לו הענין – „מצוה הבאה לידיך אל תחמיצנה“, נענה לו והושיט לו סכום של חמש מאות דולר, אך ר' ליפא ז"ל לא הירפה ממנו ואמר לו: לך נדמה כי הגעת לבני ברק לסדר ענין פלוני ולגמור עסק זה, כך אתה סבור, האמת היא שהגעת לכאן כדי לסייע לדבר מצוה חשוב זה „אל תחמיצנה“. שמע היהודי מלים נרגשות אלו מר' ליפא ז"ל והזדרז ליתן חמישית מהסכום הנדרש. כשהגעתי לר' ליפא ז"ל אמר לי סכום זה עבור הדירה, סכום האחר ישתמשו לרהיטים, כעבור שש שבועותשוב טילפן לי ר' ליפא ז"ל, יש בידו עוד סכום וזה בקשתו ליתן לחתן. בעינים זולגות דמעות, אשר הי' דבר נדיר אצל ר' ליפא ז"ל, מלמל, זה בשביל בתי ייטע אסתר ע"ה, חישב כמה הי' נותן אם היה זוכה לחתן את בתו ע"ה, כך גם רצונו לתת לדירה. הסכום לרהיטים זה לבתי יהודית ע"ה. הסכום לתת לחתן זה בשביל בני נפתלי חיים אשר הי' ד"ר. הרגיש ר' ליפא ז"ל שהוא מחתן עכשיו את בניו, ובאותה אהבה שנותן אב לנשואי בנו, נתן ר' ליפא לצרכי היתומה. זהו „אהבת חסד“.

אבי מורי זצ"ל הי' ד"ר אמר בבית המדרש „מרפא לנפש“ בויען, בעת היותו בן כ"ג שנה, איתא בגמ' כל האומר תהלה לדוד בכל יום מובטח לו שבן עולם הבא, ודקדקו המפרשים ז"ל האם באמירה בעלמא קונים עולם הבא, והנה ידועים דברי הרמב"ן ז"ל בפרשת ויחי עה"פ לא יסור שבט מיהודה כי המלכות לעולם שייכת לשבט יהודה ואין רשות לשבט אחר להשתמש בכתר זה, ולכאור' בזמנים שמלכו מלכים כמנשה

שנאמר בהם ויעש הרע בעיני ה', מה מעלה יש בזה שהם משבט יהודה, אמנם הסביר אבי זצ"ל מצינו שאמר הקב"ה על האבות הקדושים: חבל על דאבדין ולא משתכחיק, שהאבות לא הרהרו אחרי מדותי, אך מצינו בדוד המלך ע"ה מעלה גדולה מזו, דוד המלך ע"ה יכל לומר „למנצח על מות לבן“ „מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו“, דוד המלך ע"ה יכל לזמר ולהלל על צרותיו הנוראות, ולפיכך לא יסור שבט מיהודה וזהו שאמרו חז"ל האומר „תהלה לדוד“ שאומר הלל של דוד המלך ע"ה, מודה להקב"ה על הרעה כשם שמברך על הטובה, מובטח לו שהוא בן עולם הבא.

ר' ליפא ז"ל עבר מדורי גיהנם ודכדוכי נפש ואמר תהלה לדוד, הוא התעודר, והעידוד היה רק מדברי תורה, בהם מצא נוחם לנפשו השבורה.

החובת הלבבות שער עבודת האלוקים כותב שבשעת עשיית מצוות ומעשים טובים יש להיזהר משותף נסתר. השותף הוא הפניות השונות כגון כבוד וכדומה, מרגלא בפומי דר' ליפא כל זמן שהשותף עדיין ירא מהאדם והוא נסתר יש לקוות עדיין, אבל פעמים שהנסתר כבר אינו מתירא מהאדם והוא נעשה לשותף נגלה, וזהו שאמרה תורה „ורם לבבך ושכחת את ה' אלוקיך“ בתחילה יש כאן רק שכחת הלב, אך מסיים הקרא „ואמרת כוחי ועוצם ידי עשו לי את החיל הזה“ לבסוף תאמר בפיו כי בחוזק ירך, ולא מאת ה' באה זאת. ומזהירה תורתנו הקדושה „וזכרת את ה' אלוקיך, כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל“.

כשנתבונן במידותיו ומדרגותיו של ר' ליפא ז"ל, אמונת ה', עמקות של אמונה בחינת „תהלה לדוד“, ותמיד הי' רצונו לשלם כביכול להקב"ה עם אהבת חסד „כי הוא הנותן לך כח“ הקב"ה נתן בך גבורה „לעשות“ שתיעשה „חיל“ חנניא יום טוב ליפא ז"ל, כי באופן טבעי נשגב הדבר מבינתינו שאדם שעבר ים של צרות ודכדוכי נפש ובצד כלפי צד הוא מלא חסד, אנושיות מתוך הרגשי אהבה והתחשבות כלפי הזולת.

בפרקי אבות פתח רבינו הקדוש, משה קיבל תורה מסיני ובמדרש שמואל מדיקדק דהרי זהו יסוד היסודות שכל תינוק של בית רבן יודע זאת, ומה בא לומר, איתא בחז"ל כאשר עלה משה למרום לקבל תורה אמרו המלאכים, רבש"ע, מה לילוד אשה בינינו, אמר להם לקבל תורה בא, אמרו המלאכים חמדה גנוזה וכו' אתה בא ליתן לבשר ודם, „לעולם ה' דברך נצב בשמים“, דברי תורה ראויים הם להיות בשמי מרום, ודי להם לישראל שיתפרנסו מהאמונה „לדור ודור אמונתך“. אמר לו הקב"ה למשה רבינו ע"ה ענה להם. אמר להם מה כתוב בה „אני ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים“, כלום למצרים ירדתם, וכו', ולכאן התורה כולה אינה שייכת במלאכים, ומה היתה כונת מרע"ה בזה שזכר יציאת מצרים דוקא.

ומפרש רבי חיים קיצע זצ"ל [היה בן גילו של החת"ם סופר] דבר נפלא, דבעל ההגדה מפרש, אני ה', אני ולא שרף, אני ולא שליח, אלא הקב"ה בעצמו ומביא בשם הזוהר הקדוש שכשאמר הקב"ה בימי דור אנוש,, כי נחמתים כי עשיתם" באו המלאכים ואמרו הרי מיד כשנמלכת בנו ואמרת,, נעשה אדם" פתחנו,, מה אנוש כי תזכרנו", ענה להם הקב"ה ואם אתם תהיו בעולם הזה האם תהיו טובים מהבני אדם. ענו המלאכים הן, מיד לקח הקב"ה חזאל וכו' הנפילים, ולבסוף,, ויראו בני האלוקים את בנות האדם כי טובות הנה" וכו', ונתקלקלו יותר מבני האדם.

ואומר הזוה"ק, דהקב"ה לא שלח לא מלאך ולא שרף ולא שליח למצרים לדבר עם פרעה, כי ארץ מצרים היא ארץ זוהמא טומאה שבטומאות ואם הי' הקב"ה שולח מלאכים למצרים היו מתקלקלים מפני חלאת הזוהמא. ולכך,, ובכל אלוקי מצרים אעשה שפטים אני ה'" ולא מלאך ולא שרף ולא שליח.

ומפרש רבי חיים קיצע זצ"ל שזו היתה תשובת משה רבינו ע"ה למלאכים,, כלום למצרים ירדתם" האם אתם מסוגלים לרדת לטומאת מצרים ולהשאר בקדושתכם, אבל כלל ישראל אומרים,, נעשה ונשמע" ובכל הגלויות נשארו דביקים בה' אלוקיכם, חבוקה ודבוקה בך. ולהם יאות קבלת התורה.

ומפרש המדרש שמואל שזהו שפתח רבינו הקדוש,, משה קיבל תורה מסיני" מרע"ה ניצח את המלאכים, ובמה בכוחו של כל אחד ואחד מישראל, אשר כל הנך הרפתקאי דעברו עליהם ועדיין חבוקה ודבוקה בך, כזה הי' ר' ליפא ז"ל כל גלי הים שעברו עליו, לא הזיזוהו מדביקות בהי"ת ותורתו,, כל זאת באתנו ולא שכחנו". יכול אני לומר שכל פעם שהייתי אצל ר' ליפא ז"ל, ולפעמים זה הי' יכול להיות פעמיים ביום, תמיד הי' דברי תורה, דברי חכמה שגורים על לשונו. פעם דיברנו ברחוב, אמר לי מליצה מהגאון רבי אליעזר פלעקלס זצ"ל בספר עולת חודש, קמץ זהו תנועה גדולה לפעמים יש מי אשר בתפילתו עושה,, תנועה גדולה" אבל כשמגיע לממון הוא נשאר,, קמץ". וזהו,, כלום למצרים ירדתם" באושביץ חיפש דברי תורה עשה נוטריקון ראשי תיבות וסימנים לתורה.

סיפר לי ר' ליפא ז"ל, שאירע שהגה"צ רבי שאול בראך זצ"ל, אב"ד דקאשוי היה בהבראה סמוך למקום מגוריו נאד-באניא, נסע ר' ליפא ז"ל לראותו, היה זה בימי בק המצרים, רבי שאול בראך זצ"ל דיבר עם תלמידי חכמים – הגיע חצות – התיישב רבי שאול בראך זצ"ל על הארץ והתחיל לקונן על החורבן,, על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו" ומשני עיניו פרצו שני נהרות של דמעה,, גם בכינו" ההרגשה היתה כאילו נמצאים עכשיו בירושלים בשעת החורבן, עכשיו נשרף ההיכל, עכשיו העזרות. ר' ליפא ז"ל נתפעל מאד ואמר צריך שיהא לי את ספריו של אותו צדיק, ואז קנה את ספריו. ספרי רבי שאול בראך זצ"ל מלאים נוטריקון וראשי תיבות, ר' ליפא ז"ל היה

חושב בהם והי' לו אלו לזיכרון, לזכור על ידם את דברי תורתו והי' מוסיף רמזים ונוטריקון כהנה וכהנה.

בחוה"מ סוכות האחרון לחייו של ר' ליפא ז"ל, הפצרתי בו שיחדש חידוש בשמעתא ויצרף אותו לספרו. נענה לי ר' ליפא ז"ל אי"ה נעסוק בסוגיא של,,אשה בעלה משמחה", בעונותינו הרבים לא זכינו לאשה בעלה משמחה, וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'.

ה' עמך גבור החיל", כל ימי חייו של גבור החיל ר' חנניא יום טוב ליפא ז"ל, היה בבחינת,,כל הנוגע בו יקדש" דמותו היתה מזכירה את דור העבר, את ק"ק סיגעט, פרשבורג וכו', חסדיו של הקב"ה הם אשר,,שתולים בבית ה'" הותר לנו לפליטה את ר' חנניא יום טוב ליפא ז"ל מהשרידים של דור הישן, ושתלו בארץ הקודש שלא נשכח לגמרי מה שהי' פעם, ועי'ז נשתוקק,,מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי".

ה' עמך גבור החיל" נקי כפים ובר לבב, תורה עבודה. פעם ניגש אלי ר' ליפא ז"ל במאור פנים, מה יש, ב"ה היום זכיתי להתפלל ותיקן במנין של תלמידי חכמים [באותו עת היה מתפלל אצל הגאון רבי יוסף דינקלס זצ"ל]. ואיך עם נוסח התפילה שאינך רגיל בה, שאלתי. ר' מרדכי, אומר ר' ליפא ז"ל, האם דבר פשוט הוא לזכות להצטרף למנין עם גאונים, שלי יהיה הזכות להצטרף עם תלמידי חכמים כאלו, ומכח זה לא פסק חוכא מפומא [כמובא בגמ'] חביבות זו קנה ר' ליפא ז"ל, זו היתה מאכלו לחם אבירים אשר נבלעה ברמ"ח איבריו.

ה' עמך גבור החיל" מבקשים אנחנו שהנשמה הטהורה תעמוד לפני כסא הכבוד ותהיה מליץ יושר, בעיקר על ביתו אשה צדקת אשר יש לה חלק במצוותיו של ר' ליפא,,תורת חסד על לשונה", והיא היתה שותפת נאמנה לכאן צריכים לשלוח כך, ולשם צריך כך. ובשותפות שלהם, לא התערב השותף הנסתר.

אני מבקש מחילה שהעזתי להספיד הך גברא דמסתפינא מיניה, הי' לי הזכות שנתעורר על ידי לסדר ספרו, אמרתי לו: ר' ליפא, זה ספר תולדות אדם, זה הספר הם התולדות שלך, בבית המדרש יפתח מאן דהוא את הספר יקבל איזו שהיא התעוררות, יהודי אחר יקבל קצת חיות, יתן ליהודי מחשבה בתורה, כל אלו תולדותיך. החלק השני של הספר שלא זכה ר' ליפא ז"ל להוציאו לאורה בחיים חיותו הוא יותר יפה ובאו בו ענינים ביתר הרחבה, יתן ה' שנזכה מהרה לראותו.

ויהי רצון שיהא מליץ יושר לפני כסא הכבוד, ושנראה מה שהוא רוצה לראות ואנחנו רוצים לראות ובא לציון גואל בב"א.

בא יבא ברינה

„סוף דבר הכל נשמע את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם“
 איתא במדרש בשעה שהאדם מסתלק לבית עולמו שולח הקב"ה את המלאכים
 לשמוע מה הבריות אומרות עליו, ישר הוא, שומר מצוות הוא, מיד נשמתו פורחת
 למעלה. ומשמע מדברי המדרש שלמעלה רוצים לשמוע מה אומרים כאן על הנפטר.
 כולם יודעים שר' ליפא ז"ל היה ירא שמים, שומר מצוות, עוסק בתורה. בזמן שהיה
 לו חנות ונכנס אליו יהודי שיכל לשוחח אתו בדברי תורה היה ממש מחיה את עצמו
 בזה. היה מחדש חידושים בתורה, אשר העלה אותם ע"ג ספר.

בעל צדקה גדול היה ר' ליפא ז"ל. המדרש מספר שרבי יוחנן ורבי חייא בר אבא
 יצאו לרחובה של עיר, עברו ליד שדה, קרא רבי יוחנן שדה זו שלי היתה ומכרתיה
 ללמוד תורה. עברו ליד כרם, קרא רבי יוחנן כרם זה שלי היתה ומכרתיהו ללמוד
 תורה. שוב עברו ליד בית ושוב קרא רבי יוחנן בית זה שלי היתה ומכרתיהו ללמוד
 תורה. בכה רבי חייא בר אבא. ראה רבי יוחנן ושאלו לר' חייא למה תבכה, אמר לו
 מה השארת בשביל עצמך, הכל מכרת, אמר לו רבי יוחנן בשביל זה איך צריך לבכות
 מכרתי דבר שנברא בששה ימים וקניתי תורה שנתנה לארבעים יום. כד נייח נפשיה
 דרבי יוחנן קרי עליה רבי חייא בר אבא – אם יתן איש כל הון ביתו באהבה שאהב
 רבי יוחנן את התורה בוז יבוזו לו.

„אורח חיים למעלה למשכיל למען סור משאול מטה“ אורח חיים – הכוונה
 לתורה, על דרך עץ חיים למחזיקים בה. למשכיל – זה שהיה פיקח בעולם הזה וידע
 במה לעסוק. לו יש גם למעלה „אורח חיים“ חי הוא גם כן למעלה בעולם העליון.
 ובזה מרויח שלא יוצרך לירד לשאול – למען סור משאול מטה.

דברים אלו ראוי לאומרים על ר' חנניה יום טוב ליפא בן ר' שמואל שמעלקא
 ז"ל, שהיה מחבב את התורה במידה נפלאה, והחזיק תורה בכל מאודו, וגם אחריו
 השאיר פירות להחזקת תורה. שמח זבולון בצאתך ויששכר באהלך.

„הזורעים בדמעה ברנה יקצורו“ פירשו בזה: הזורעים – היינו בעלי צדקה
 כמו שנאמר זרעו לכם לצדקה. אמנם יש שני סוגי בעלי צדקה, יש שהם בבחינת
 „בדמעה“ שנותנים בלית ברירה, א"א להתחמק מהעני הנמצא בפתח ובעל כרחו
 נותן לו. אמנם יש שעשיית הצדקה אצלם נעשית „ברנה“, נותנים בשמחה ובסבר
 פנים יפות, ומסיים הפסוק „יקצורו“ שניהם קוצרים את פרי מעשיהם ומקבלים שכר

על הצדקה, אמנם, הלוך ילך ובכה" אותו שנותן צדקה בבכיה בהעדר שמחה וברלית ברירה, אזי, "נושא משך הזרע" הוא מוצא בקצירה רק כמידת הזריעה, כמידת נתינתו כך מידת שכרו. "בא יבא ברנה" אותו שנותן בשמחה ובסבר פנים יפות. "נושא אלומותיו" הוא נושא אלומות מלאות, מידת שכרו הרבה יותר מכפי נתינתו. אפשר לומר על הנפטר ר' ליפא ז"ל, "בא יבא ברנה" לעולם הבא, "נושא אלומותיו" עם אלומות מלאות ושלומות של פרי המצוות והמעשים טובים.

ויה"ר שיהיה מליץ יושר על אלמנתו אשר שמשותו במסירות שתזכה לאריכות ימים מתוך בריאות הגוף עד ביאת הגואל, על כל המשפחה, ועל כל ידידיו, ויעזור רחמים על המצב בארה"ק ושהקב"ה ישלח ישועה לכלל ישראל בביאת משיח צדקנו בב"א.

אברהם

תח"ח 1234567

אברהם

הרה"ג ר' צבי שנקר שליט"א

ר"מ בשיבת בית דוד ב"ב

אברהם

חיים של קידוש השם

אברהם

המפרשים מקשים למה מייחסים את נסיון העקידה בעיקר לאברהם אבינו ע"ה, ולא לנסיון של יצחק אבינו ע"ה. והלא לכאורה הנסיון של יצחק היה גדול יותר שהסכים לעקוד את עצמו על גבי המזבח. אחד מהתירוצים שנאמרו בזה הוא כי למסור את הנפש בשעתא חדא אינו מגיע לנסיון דוגמת לחיות את כל החיים במצב של מסירות נפש אם היה יצחק נשחט, היה על אברהם אבינו ע"ה לחיות את החיים, בהעדר יצחק, במסירות נפש.

ר' ליפא ז"ל איבד את משפחתו בחורבן הנורא, ולא היה אצלו היסח הדעת כלל מזה, כמה דמעות שפך עליהם, אבל הוא חי על קידוש השם. מה זה הביא אצלו – יותר אהבת ה', יותר יראת שמים, חיים המלאים בקידוש השם. חיי סבל חי ר' ליפא ז"ל לא נהנה מהעולם הזה, גם את ממונו לא השאיר להנאת העוה"ז אלא ידע לנצלו להחזקת תורה, לעשיית צדקה, השותפות שהיה לר' ליפא ז"ל בתורה היא בלי שיעור. איתא במדרש רבה, "והנה טוב מאד – אלו היסורים" בודאי כולם מתיראים מפני היסורים. אפשר חלילה ליפול מהמדריגות ע"י יסורים, אבל מאושר הוא מי שעברו עליו היסורים ועמד בהם. הנפטר היה מאלו שעברו עליהם יסורים ועמדו בהם.